

HANDLÄGGARE

Ad Olle Michal/UL

PROJEKTBETECKNING

DATUM

1987-05-07

ERT DATUM

1987-03-19

DOSSIÉ/DARIENR

B519-805/87

ER BETECKNING

318/MK

Malmö brandkår
Drottninggatan 20
211 49 MALMÖ

Installation av hiss vid ombyggnad

Med anledning av Er skrivelse i rubr ärende får Statens räddningsverk anföra följande.

Ombyggnadsföreskrifter i anslutning till PBL är så vitt räddningsverket känner till f n under utarbetande inom planverket. Dessa föreskrifter kommer även att omfatta nyinstallation av hiss i befintlig byggnad. Ett förslag till föreskrifter väntas gå på remiss i början av instundande höst. Bland tilltänkta remissinstanser i här aktuell del kan nämnas representanter för sjuktransportväsendet.

Förslaget till föreskrifter torde i här aktuell del inte komma att innehålla något nytt utöver vad som redan är känt och som berörda intressenter har beretts tillfälle att yttra sig över i tidigare sammanhang. För att planverket redan nu skall få kännedom om i Malmö föreliggande problem och hur verksamheten kan fungera på fältet avser räddningsverket att dit översända kopior av denna korrespondens.

För att komma tillrätta med de akuta problemen i Malmö kan man förslagsvis börja med att fråga sig, av vilken orsak det har blivit felbyggt. Kände byggherre och byggnadsnämnd inte till 70 cm måttet? I officiellt sammanhang har det endast publicerats i planverkets tidning "plan o bygg" och innan dess bara förekommit i diskussioner på central nivå. Räddningsverket förutsätter dock att såväl byggherre som byggnadsnämnd har känt till 70 cm bredden. Dock vet inte räddningsverket hur byggnadslovshandlingen har gått till och kan därför inte bedöma, hur ansvaret för det felaktiga utförandet fördelar sig.

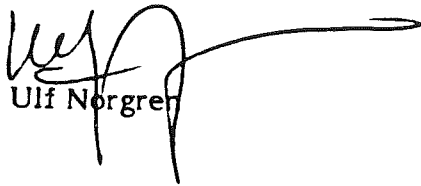
Föreligger inget uttryckligt och i så fall enligt räddningsverkets mening felaktigt medgivande av byggnadsnämnden till i Er skrivelse angivna bredder så anser räddningsverket, att ett allvarligt fel har begåtts av byggherren. Vid avsteg av här aktuell storleksordning kan man knappast tala om normala toleranser. Felet skulle kunna leda till påföljd enligt LPI och/eller att ombyggnaden inte godkänns vid slutbesiktning.

Några detaljer. Enligt planverkets artikel i "plan o bygg" nr 3 1983 bör trapplöp av detta slag ha ledstång endast på en sida.

Enligt vad räddningsverket erfarit så har byggnadsnämnden i Göteborg överenskommit med den kommunala räddningstjänsten, som sköter ambulansverksamheten, att inte godta mindre mått hissdörr - motstående vägg än 180 cm.

Räddningsverket vill i detta sammanhang hänvisa till den debatt i ämnet som fördes i tidskriften "Brandsförsvaret" nr 5 1985, där även dåvarande statens brandnämnd gjorde ett inlägg. Sammanfattningsvis kan konstateras, att oberoende av vad man tycker om dessa trånga trapphus, så lär de i samband med ombyggnad ha kommit för att stanna. Ansvaret för ett godtagbart utförande åvilar i hög grad de kommunala tillsynsmyndigheterna. De godtagbara måtten är redan från början mycket snävt tilltagna. Marginalen för "byggtoleranser" är intill obefintlighet liten. Saknar byggnaden möjlighet att klara de godtagna måtten skall man enligt räddningsverkets uppfattning överhuvudtaget inte fundera på invändig hiss.

BEFOLKNINGSSKYDDSAVDELNINGEN
 Enheten för förebyggande brandsförsvaret

 Ulf Nörgren

Olle Michal

Kopia till
 Planverket

handläggare Tf brandchef L-E Mårtensson

er. referens

Statens Räddningsverk

KARLSTAD

* 13

REKVISIT	B519	STATENS RÄDDNINGSVERK	V
	~~R 242~~ - 805/87	hiss	OM
	1987-03-23	föredras	
	Projektnummer	besvarat	

Ang trapphusbredder i samband med nyinstallation av bårhiss i befintliga trapphus.

aa 87-05-08

/ au

Det ställs allt oftare krav på installation av hiss i äldre bostadshus.

Som regel sker installationen inom befintlig trapphusomslutning och utrymme för hissen skapas genom minskning av bredden på trapplöpen.

Utvecklingsprojekt finns på flera platser i landet och utvärdering av dessa har gjorts utifrån flera synvinklar - icke minst vad det gäller att bedöma räddnings- och ambulanspersonalens arbetsförhållanden vid räddningsingripanden.

Berörda brandförsvaret har efter praktiska försök medgett att trapphusbredderna - vad gäller brandsläckning - kan minskas till 700 mm, men uttryckligen uttalat, att detta är ett absolut minimimått.

Statens Brandnämnd har yttrat sig i ärendet enligt bilaga.

Det framgår inte någonstans huruvida ledstänger är en nödvändighet på båda sidor och om dessa må inkräkta på angivet mått. Den praktiska verkligheten visar också, att man arbetar med byggtoleranser, som nästan konstant minskar trappbredden under 700 mm. I några fall har vi uppmätt trappbredder ned till 580 mm. Med konventionella ledstänger på båda sidor blir den resterande fria bredden då endast 380 mm.

Beträffande brandnämndens skrivning att man i byggnader med fler än tre våningar i första hand bör välja en hiss, som inte menligt inkräkrar på ursprunglig trappbredd, så har detta påpekande helt försvunnit i hanteringen. Byggnader med fyra våningar och med smaltrappor förekommer i många fall.

Räddningspersonalens arbetsmiljö - särskilt vid rökdykning och livräddningsuppdrag - har allvarligt försämrats i dessa extremt smala trapphus och kan bidra till livshotande situationer vid rökgasexplosioner och snabba övertändningsförlopp.

Även om räddningsverket icke har skyldighet att värna om ambulanspersonalens arbetsförhållanden så förtjänar det dock påpekas under vilka avsevärt försämrade omständigheter även denna yrkesgrupp tvingas arbeta i smaltrapphusen, trots att hissarna medger bårtransport. Kravet att patientvården skall påbörjas redan vid avhämtningsstället kan i många fall icke uppfyllas i varje fall inte på ett tillfredsställande sätt.

Med hänsyn till att Statens Planverk just nu utformar slutgiltiga bestämmelser beträffande nyinstallation av hissar i befintliga trapphus, hemställer jag om räddningsverkets agerande i ärendet så att även räddningspersonalens intressen tillgodoses.

Malmö 1987-03-19

Lars-Erik Mårtensson
Tf brandchef